**Elektroninio dokumento nuorašas**

# LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

## NUTARIMAS
## DĖL 2021–2030 METŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS KULTŪROS IR KŪRYBINGUMO PLĖTROS PROGRAMOS PATVIRTINIMO

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi ir įgyvendindama 2021–2030 metų nacionalinį pažangos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, ir jo 1.9, 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6 ir 4.7 pažangos uždavinius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programą (pridedama).

Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė

Kultūros ministras Simonas Kairys

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2021 m. nutarimu Nr.

# 2021–2030 METŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS KULTŪROS IR KŪRYBINGUMO PLĖTROS PROGRAMA

## I SKYRIUS
## PLĖTROS PROGRAMOS PASKIRTIS

| |
|---|
| **Valstybės veiklos sritis**<br>Kultūra |
| **Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) pažangos uždavinių (toliau – uždavinių) įtraukimo į plėtros programą logika**<br>Į Kultūros ir kūrybingumo plėtros programą (toliau – Programa) įtraukti tie uždaviniai, už kurių įgyvendinimą ir poveikio rodiklių pasiekimą NPP yra paskirta atsakinga Kultūros ministerija (toliau – KM), ir kurie atitinka kultūros valdymo sritį. |
| **NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**<br>**1.9 uždavinys.** Didinti kultūros ir kūrybinių industrijų (toliau – KKI) potencialą ir skatinti kūrybiniu turiniu grįstų naujų produktų ir paslaugų kūrimą. |
| **NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodiklis**<br>1.9.1. Kultūros sektoriaus sukuriamo bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) dalis nuo su visos šalies sukuriamo BVP (2025 m. – 2,5 proc.; 2030 m. – 3 proc.);<br>1.11.4. Audiovizualinių ir susijusių paslaugų eksportas (2025 m. – 24 mln. Eur.; 2030 m. – 27,9 mln. Eur.).<br>Nurodyti NPP uždavinių rodikliai parodo KKĮ indėlį į šalies ekonomiką ir yra tiesiogiai susiję su sprendžiama problema. Problemos sprendimo veiklomis siekiama auginti ir sustiprinti KKI, padidinti KKI sukuriamą bendrąją pridėtinę vertę ir jos dalį šalies BVP ir įgalinti KKI reikšmingai prisidėti ir prie socialinių iššūkių sprendimo. |
| **1. Problema: Neišnaudojamas KKI potencialas kurti aukštos pridėtinės vertės ekonomiką ir inovatyvias socialines paslaugas sistemiškai ir specifiškai neauginant paties KKI sektoriaus.** |
| **Spręstinos problemos priežastys:**<br>**1.1. Neužtikrinti reikiami KKI pajėgumai kurti aukštos pridėtinės vertės ir konkurencingus produktus bei inovatyvias KKI, taip pat ir socialines paslaugas.**<br>1.1.1. Neišvystyti KKI technologiniai, organizaciniai ir infrastruktūros resursai, atsižvelgiant į globalizacijos, skaitmenizacijos ir pandemijos iššūkius.<br>1.1.2. Nepakankamai išplėtota KKI tinklaveika, tarptautinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas neužtikrina tarptautinio KKI konkurencingumo.<br>1.1.3. Kompetencijų ir gebėjimų efektyviai plėtoti ir naudoti KKI potencialą ir susijusių su rinkų pažinimu, eksporto plėtros, inovacijų ir verslo sprendinių diegimu stoka.<br>1.1.4. Finansavimo šaltinių, įskaitant finansines priemones (akceleravimo fondų, rizikos kapitalo, paskolų, garantijų ir kt.) prieinamumo trūkumas.<br>**1.2. Nesisteminga ir neišsami KKI sektoriaus duomenų stebėsena neužtikrina veiksmingų ir savalaikių intervencijų.** *Priežasties sprendimo veiklos nepatenka į plėtros programos apimtį ir priežastis sprendžiama tęsiant kultūros statistikos sistemos tobulinimo procesą.* |

**Priemonė:**

- KKI plėtra, skatinanti konkurencingumą ir pridėtinės vertės kūrimą. *(Sprendžia 1.1 priežastį su subpriežastimis).*

**NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**

**4.1 uždavinys.** Skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėse veiklose ir prisidėti prie kultūros plėtros.

**NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodiklis**

2.7.1. Gyventojų, kurie yra dalyvavę mecenatystės, labdaros, savanorystės, bendruomeninėje veikloje, dalis (2025 m. – 22,7 proc.; 2030 m. – 25 proc.);
4.1.1. Privačių namų ūkių galutinių vartojimo išlaidų laisvalaikiui ir kultūrai dalis nuo visų išlaidų (2025 m. – 9,4 proc.; 2030 – 10 proc.);
4.1.2. Gyventojų, esančių mažiau palankiame kultūriniame kontekste, dalyvaujančių kultūrinėse veiklose, dalis (2025 m. – 9,9 proc.; 2030 – 12 proc.);
4.1.3. Kultūros įstaigų pajamos, gaunamos iš fizinių ir privačių juridinių asmenų paramos (2025 m. – 6 mln. Eur.; 2030 – 7 mln. Eur.);
4.1.4. Kultūros paslaugų tolygumas ir prieinamumas regionų gyventojams (2025 m. – 87 proc.; 2030 – 95 proc.);
10.3.2. Visuomenės informavimo priemonių naudojimo raštingumo lygis (2025 m. – 41,3 proc.; 2030 – 47 proc.).

Nurodyti NPP uždavinių rodikliai tiesiogiai susiję su sprendžiama problema ir atspindi nepakankamą visuomenės domėjimąsi kultūra ir dalyvavimą kultūriniame gyvenime. Nepakankamas aktyvumas dalyvaujant kultūriniame gyvenime argumentuojamas nepasitenkinimu kultūros paslaugų kokybe, nevienodu prieinamumu skirtingoms socialinėms grupėms bei gyvenantiems atokiau nuo didžiųjų miestų. Gyventojų aktyvumas kultūroje vertinamas a) kaip tiesioginis dalyvavimas kultūros veiklose, b) kaip socialinis dalyvavimas ir savanorystė bei c) kaip kultūros vartojimas. Problemos sprendimo veiklos paskatins gyventojus aktyviau naudotis kultūros produktais ir paslaugomis ir jiems skirti dalį savo pajamų, taip pat tiesiogiai dalyvauti bei aktyviai prisidėti prie kultūros puoselėjimo. Taip pat tiesiogiai prisidės prie rodiklių pasiekimo: didinti gyventojų kultūros vartojimą ir dalyvavimą kultūros veiklose, mažinti kultūros paslaugų fizinio ir finansinio prieinamumo bei kokybės stoką, taip pat mažinti šalyje kultūrinę atskirtį, kuri trukdo piliečiams lygiomis galimybėmis gyventi turiningą kultūrinį gyvenimą, o tai reiškia turėti ir sveiko, pilnaverčio socialinio, ekonominio gyvenimo sąlygas.

**2. Problema: Neaktyvus gyventojų dalyvavimas kultūroje ir netolygus jos vartojimas nesutelkia kultūros potencialo sąmoningai visuomenei ugdyti.**

**Spręstinos problemos priežastys:**

**2.1. Neužtikrintas kokybiškų, profesionalių, įvairių kultūros paslaugų tolygus prieinamumas ir pritaikymas tikslinių grupių poreikiams riboja gyventojų įtrauktį į kultūrinį gyvenimą.**

2.1.1. Aukštos meninės vertės nacionalinio ir tarptautinio lygmens paslaugos netolygiai prieinamos visoje šalies teritorijoje ir skirtingoms visuomenės grupėms. *Subpriežastis iš dalies sprendžiama Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) 2021–2030 m. Regionų plėtros programos veiklomis.*

2.1.2. Kultūros turinio raiškos formos ir sklaidos priemonės neatitinka individualių vartotojų bei socialinių grupių poreikių ir lūkesčių. *Subpriežastis iš dalies sprendžiama Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) 2021–2030 m. Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) 2021–2030 m. Socialinės sutelkties plėtros programos ir 2021–2030 m. Neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programos veiklomis.*

2.1.3. Fragmentiška ir menkai duomenimis grįsta kultūros raidos analizė nepagrindžia kultūros sukuriamos vertės ir neskatina kryptingo visų jos sričių vystymo. *Subpriežasties sprendimo veiklos nepatenka į plėtros programos apimtį ir priežastis sprendžiama tęsiant kultūros statistikos sistemos tobulinimo procesą.*

2.1.4. Motyvuotų ir kvalifikuotų kultūros sektoriaus darbuotojų trūkumas neužtikrina kokybiškų kultūros paslaugų teikimo.

**2.2. Kultūrinės edukacijos stoka nekuria pridėtinės vertės asmenybės tobulėjimui ir gyvenimo kokybei.**

2.2.1. Kultūros turinys ir meno formos nesistemingai integruotos į formalųjį švietimą.
2.2.2. Kultūrinė edukacija nesistemingai derinama su neformaliuoju ugdymu.
2.2.3. Kultūrinė edukacija nesistemingai integruojama į mokymosi visą gyvenimą programas.

*2.2 priežastis ir 2.2.1–2.2.3 subpriežastys sprendžiamos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) 2021–2030 m. Švietimo plėtros*

*programos veiklomis.*

**2.3. Kritinio mąstymo, medijų ir informacinio raštingumo trūkumas nekuria socialiai atsakingos, sąmoningos ir pilietiškai aktyvios visuomenės.**

2.3.1. Visuomenės kritinis mąstymas neugdomas sistemingai ir sutelkiant visus resursus.

2.3.2. Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų profesinės kompetencijos ir skaidrumo trūkumas.

*2.3 priežastis ir 2.3.1–2.3.2 subpriežasčių sprendiniai, susiję su autorių teisių apsauga, sprendžiami Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2021–2030 m. Intelektinės nuosavybės plėtros programos veiklomis.*

**Priemonės:**

- Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas. *(Sprendžia 2.1 priežastį.)*
- Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą. *(Prisideda prie 2.2 priežasties sprendimo veiklos „Kultūrinės edukacijos administravimo platformos ir kultūros edukatorių tinklo sukūrimas siekiant užtikrinti kokybišką ir įvairialypį kultūros ugdymą bei nuoseklų koordinavimą“ apimtimi.)*
- Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą. *(Sprendžia 2.1 priežastį.)*
- Kritinio mąstymo gebėjimų, atsakomybės už legalaus turinio vartojimą, medijų ir informacinio raštingumo ugdymas visose tikslinėse grupėse. *(Sprendžia 2.3 priežastį.)*

**NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**

**NPP 4.2 uždavinys.** Gerinti sąlygas kuriantiems Lietuvoje ir didinti Lietuvos kultūros sklaidą užsienyje.

**NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis**

4.2.1. Meno studijų krypčių grupės studentų dalis nuo visų studentų (2025 m. – 5 proc.; 2030 m. – 5,5 proc.);

4.2.2. Užimtųjų privačiame ir nevyriausybiniame kultūros sektoriuose dalis nuo visų užimtųjų (2025 m. – 0,7 proc.; 2030 m. – 0,8 proc.);

4.2.3. Lietuvos kūrėjų ir organizacijų, gavusių svarbiausius tarptautinius apdovanojimus kultūros srityje, skaičius (2025 m. – 15 kaupiamųjų vienetų; 2030 m. – 25 kaupiamieji vienetai);

4.2.4. Kūrinių autorių pajamos, gaunamos už autorinių kūrinių naudojimą (2025 m. – 12,886 mln. Eur; 2030 m. – 14,058 mln. Eur).

NPP 4.2 uždavinio rodikliai tiesiogiai susiję su sprendžiama problema ir atspindi Lietuvos kūrybinių produktų kokybę ir jų sklaidą sąlygojančias aplinkybes: sektoriaus žmogiškųjų išteklių būklę, lygias kūrybos galimybes užtikrinančią aplinką, sektoriaus darbuotojų sudėtį, kompetencijų bei darbo vietų kokybę. Problemos sprendimo veiklos tiesiogiai prisidės prie patrauklių sąlygų menininkams kurti Lietuvoje, realizuoti savo talentą ir tobulėti, sudarymo.

**3. Problema: Nesubalansuotos sąlygos kūrybai neužtikrina kūrybinio potencialo puoselėjimo ir jo konkurencingumo.**

**Spręstinos problemos priežastys:**

**3.1. Kūrybinių sąlygų ir talentų ugdymo bei įvertinimo fragmentacija nemotyvuoja, neskatina inovacijų ir tolygios raidos.**

3.1.1. Taikoma premijų ir stipendijų sistema nešiuolaikiška ir nenuosekli.

3.1.2. Netolygios sąlygos kurti, bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais ir pristatyti kūrybinės veiklos rezultatus valstybės ir atskirų savivaldybių lygmenimis.

3.1.3. Menininkų laimėjimų vertinimas, skatinimas ir komunikacija visuomenei neproporcingi kūrėjų meistriškumui.

**3.2. Nėra tolygios ir tvarios kūrybinių pajėgumų stiprinimo konkuruoti tarptautiniu mastu sistemos.**

3.2.1. Retai keliami tarptautiškumo uždaviniai valstybinėms kultūros ir meno įstaigoms ir jose dirbantiems specialistams.

3.2.2. Atrenkant priemones Lietuvos kultūros ir meno sklaidai užsienyje nėra taikomi užsienio organizacijų kokybės, žinomumo ir autoriteto kriterijai.

3.2.3. Nepriimti sprendimai dėl prioritetinių tarptautinių mugių ir panašaus pobūdžio renginių Lietuvos kultūros produktų pristatymui užsienyje. *Subpriežastis iš*

*dalies sprendžiama Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos (toliau – URM) įgyvendinamomis veiklomis.*

**Priemonė:**

- Lietuvos kūrėjų konkurencingumo ir žinomumo didinimas, Lietuvos kūrybinio potencialo panaudojimo skatinimas *(Sprendžia 3.1 ir 3.2 priežastis)*.

**NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**
**4.3 uždavinys.** Skatinti visapusišką tautinių mažumų integraciją

**NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis**
4.3.1. Tolerancijos tautinėms mažumoms indeksas (2025 m. – 20 vieta ES, 2030 – 17 vieta ES).
NPP 4.3 uždavinio rodiklis tiesiogiai susijęs su sprendžiama problema ir rodo visuomenės toleranciją ir atvirumą kitoms kultūroms, tautinių mažumų kalboms, kitų kultūrų savitumui ir įvairovei. Problemos sprendimo veiklos, siekiančios tautinių mažumų geresnės integracijos į visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą, tiesiogiai prisidės prie didesnio visuomenės atvirumo ir pagarbos, tolerancijos tautinėms mažumoms didinimo.

**4. Problema: Visuomenės atvirumo tautinėms mažumoms stoka trukdo kurti darnią daugiakultūrę pilietinę valstybę.**

**Spręstinos problemos priežastys:**

**4.1. Neaktyvus tautinių mažumų įsitraukimas ir įtrauktis į kultūrinį bei visuomeninį gyvenimą lėtina jų integraciją.**

4.1.1. Lietuvos tautinių mažumų istorija visuomenei nepakankamai pristatoma kaip kultūriškai, konfesiškai ir kalbiškai svarbi ir aktuali integralios Lietuvos tapatybės dalis.
4.1.2. Švietimo programose stinga kontekstualaus istorinio-kultūrinio tautinių mažumų turinio.
4.1.3. Lietuvos tautinių mažumų bendruomeniškumo neskatina silpnai koordinuotas vietos, regioninio ir nacionalinio lygmens susijusių institucijų bendradarbiavimas, neefektyvi komunikacija.
4.1.4. Tautinių mažumų bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) atstovams stinga kvalifikacijos kėlimo galimybių aktyviai veiklai ir lyderystei stiprinti.
4.1.5. Nėra kryptingo tautinių mažumų materialaus ir nematerialaus paveldo pažinimo ir aktualizavimo skatinimo.

**4.2. Tautinių mažumų bendruomenių informacinė atskirtis ir informacinio raštingumo stoka.**

4.2.1. Informacinė erdvė menkai orientuota į tautinių mažumų gyvenimo aktualijas ir poreikius.
4.2.2. Kritinio mąstymo ir informacinio raštingumo stoka visuomenėje neigiamai veikia požiūrį į tautines mažumas.

*4.2 priežastis sprendžiama NPP 4.1 uždavinį įgyvendinančios pažangos priemonės „Kritinio mąstymo gebėjimų, atsakomybės už legalaus turinio vartojimą, medijų ir informacinio raštingumo ugdymas“ veiklomis.*

**Priemonė:**

- Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas. (*Sprendžia 4.1 priežastį).*

**NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**
**4.5 uždavinys.** Stiprinti istorinės atminties aktualizavimą visuomenėje

**NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis**
4.5.1. Visuomenės dalis, dalyvaujanti istorinės atminties įprasminimo renginiuose ir kaip vertybę puoselėjanti pilietinį ir tautinį tapatumą (2025 m. – 42,7 proc.; 2030 m. – 46 proc.).
NPP 4.5 uždavinio rodiklis tiesiogiai susijęs su sprendžiama problema ir rodo visuomenės dalies, dalyvaujančios istorinės atminties įprasminimo veiklose ir kaip vertybę puoselėjančios pilietinį ir tautinį tapatumą dydį. Problemos sprendimo veiklos, nukreiptos į aktualias istorinės atminties pristatymo ir pateikimo formas, geresnę komunikaciją, tiesiogiai prisidės prie didesnio visuomenės įtraukimo.

**5. Problema: Istorinės atminties pristatymas per kultūros paslaugas neskatina visuomenės susidomėjimo ir įsitraukimo.**

**Spręstinos problemos priežastys:**

**5.1. Atminties įstaigų[1] rinkinių pateikimo formos neatliepia dabartinės visuomenės lūkesčių ir aktualijų.**

5.1.1. Ekspozicijos statiškos, nereflektuojančios visuomenės pokyčių ir aktualijų, neskatina visuomenės įsitraukimo ir aktyvaus pažinimo.

5.1.1.1. Infrastruktūros prioretizavimas investiciniuose projektuose.

5.1.1.2. Nuolatinių muziejų ekspozicijų rengimo kokybinių reikalavimų nesilaikymas.

5.1.1.3. Nepakankamas bendradarbiavimas su mokslininkais, akademine bendruomene ir mažai naudojamasi mokslinėmis žiniomis.

5.1.2. Tik maža dalis kultūros vertybių yra pristatoma visuomenei skaitmenizuotu pavidalu bei per elektronines paslaugas. *Subpriežastis sprendžiama NPP 4.1 uždavinį įgyvendinančios pažangos priemonės „Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą“ veiklomis.*

5.1.3. Muziejų saugyklų veikla apsiriboja tik saugojimu ir neskatina čia saugomų rinkinių naudoti kaip išteklių.

**5.2. Komunikacija visuomenei istorinėmis temomis neskatina refleksijos ir neįtraukia į diskusiją.**

5.2.1. Į istorinės atminties aktualizacijos procesą menkai įtraukiamos įvairios visuomenės grupės, vietos bendruomenės, užsienio lietuviai, menininkai.

5.2.2. Trūksta profesionalaus istorinių įvykių ir aktualių visuomenės gyvenimo reiškinių vertinimo, neskatinama visuomenės refleksija.

**Priemonė:**

- Istorinės atminties turinio, formų ir komunikacijos aktualizavimas. (*Sprendžia 5.1 ir 5.2 priežastis)*.

**NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**

**4.6 uždavinys:** Atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams

**NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis**

4.6.1. Įveiklintų kultūros paveldo objektų dalis (2025 m. – 30 proc.; 2030 m. – 35 proc.);

4.6.2. Kultūros paveldo objektų, į kurių išsaugojimą ir įveiklinimą aktyviai įsitraukė bendruomenės (įskaitant religines), skaičiaus pokytis, palyginti su pradine situacija (2025 m. – 15 proc.; 2030 m. – 20 proc.);

4.6.3. Nematerialaus kultūros paveldo vertybių (įskaitant ir UNESCO vertybes) sąvade nustatytų ir pristatant visuomenei aktualizuotų vertybių skaičius (2025 m. – 70 kaupiamieji vienetai; 2030 m. – 95 kaupiamieji vienetai).

NPP 4.6 uždavinio rodikliai tiesiogiai susiję su sprendžiama problema ir atspindi kultūros paveldo vertybių, kaip išteklių, vertę kultūriniu, aplinkosauginiu, socialiniu ir ekonominiu požiūriu. Kultūros paveldo išsaugojimui, jo tvariam naudojimui prielaidas sudaro ne tik investicijos į objektų aktualizavimą, tačiau ir visuomenės nuostatų visuma. Svarbus įvairių visuomenės grupių įsitraukimas, tiek lankymasis objektuose, tiek dalyvavimas susijusiose veiklose nuo įsitraukimo į edukacines paslaugas iki jų teikimo bei savanorystės tvarkant ir prižiūrint kultūros paveldo objektus. Problemos sprendimo veiklos, nukreiptos į kultūros paveldo vertybių išsaugojimą, tvarkybą ir tausojantį naudojimą tiesiogiai prisidės prie visuomenės gerovės, ekonomikos augimo ir tvarios plėtros.

**6. Problema: Kultūros paveldas kaip unikalūs ištekliai nėra efektyviai naudojami kurti pridėtinę vertę šalies ekonomikoje ir stiprinti tautinę tapatybę.**

**Spręstinos problemos priežastys:**

**6.1. Visuomenė menkai pažįsta kultūros paveldo išteklius.**

6.1.1. Formaliojo ugdymo sistemoje vaikai ir jaunimas nesudominamas kultūros paveldo vertybėmis ir su juo nesupažindinamas. *Subpriežastis iš dalies sprendžiama ŠMSM 2021–2030 m. Švietimo plėtros programos veiklomis.*

6.1.2. Kultūros paveldo apsaugos specialistų, tyrėjų profesija bei profesinė veikla jaunimui menkai suprantama ir pažįstama, todėl nėra patraukli profesinė

[1] Atminties įstaigos – archyvas, biblioteka, muziejus ar kita įstaiga, dalyvaujanti formuojant, integruojant ir skleidžiant žmonijos kultūrą, užfiksuotą kultūros paveldo objektuose.

galimybė. *Subpriežastis iš dalies sprendžiama ŠMSM 2021–2030 m. Švietimo plėtros programos veiklomis.*

6.1.3. Nėra skleidžiamos pozityvios žinios apie kultūros paveldo vertybių sukuriamą ekonominę vertę ir praktinius tvaraus panaudojimo pavyzdžius.

6.1.4. Daliai Lietuvai reikšmingo kilnojamojo kultūros paveldo tebesant užsienyje visuomenei nesudarytos galimybės su juo susipažinti. *Subpriežastis iš dalies sprendžiama URM įgyvendinamomis veiklomis.*

**6.2. Nesukurtos ilgalaikės prielaidos ir paskatos tvariai panaudoti kultūros paveldo vertybes ir etninę kultūrą kaip išteklius pridėtinei vertei kurti.**

6.2.1. Nėra užtikrinamos nefinansinės paskatos investuoti į kultūros paveldą: procedūros neefektyvios, trūksta tyrimų, metodinės pagalbos savininkams, suinteresuotų pusių dialogo.

6.2.1.1. Neefektyvus kultūros paveldo objektų vertinimas.

6.2.1.2. Trūksta tyrimų ir metodinės pagalbos savininkams.

6.2.1.3. Nevyksta visų suinteresuotų pusių dialogas.

6.2.2. Nėra subalansuotų ilgalaikių finansinių paskatų sistemos kultūros paveldo objektų savininkams ir naudotojams investuoti į kultūros paveldo objektų tvarkybą, tvarų naudojimą ir aktualizavimą.

6.2.3. Kultūros paveldo išteklių potencialas nėra išnaudojamas kuriant Lietuvos kultūros ir turizmo produktus.

**6.3. Kultūros paveldo valdysenos sprendimai nėra efektyviai reglamentuoti, pagrįsti pažangiomis žiniomis, įrodymais ir nesuderinti su kitomis politikos sritimis, kas trukdo savalaikei objektų priežiūrai ir efektyviai paveldosaugai.**

6.3.1. Nevykdoma nuolatinė sisteminė kultūros paveldo išteklių būklės, apsaugos ir prevencijos priemonių efektyvumo bei panaudojimo stebėsena.

6.3.2. Kultūros paveldo apskaitos, įskaitant inventorizaciją, trūkumai kenkia investicinei aplinkai. *Subpriežastis iš dalies sprendžiama NPP 4.1 uždavinį įgyvendinančios pažangos priemonės „Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą“ veiklomis, susijusiomis su informacinių technologijų (toliau – IT) sistemų ir registrų tobulinimo sprendinių diegimu.*

6.3.3. Kultūros paveldo išteklių apsaugos reguliavimas nėra efektyviai suderintas su teritorijų planavimo, urbanistikos, architektūros, kultūrinio kraštovaizdžio, aplinkosaugos ir energetikos, švietimo ir žemės ūkio politika.

**Priemonė:**

Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas. *(Sprendžia 6.1, 6.2 ir 6.3 priežastis.)*

**NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**

**4.7 uždavinys.** Didinti lietuvių kalbos aktualumą globalizacijos ir technologinių pokyčių kontekste

**NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis**

4.7.1. Gyventojų, kuriems vartoti lietuvių kalbą yra patrauklu, dalis (2025 m. – 66,1 proc.; 2030 – 66,3 proc.).

NPP 4.7 uždavinio rodiklis yra tiesiogiai susijęs su sprendžiama problema ir rodo įvairius lietuvių kalbos vartojimo patrauklumo aspektus: vartojimo viešojoje, ypač skaitmeninėje, erdvėje patogumą, pastangas ir visuomenės prioritetą kalbėti taisyklingai, vengiant užsienio kalbų žodžių, netaisyklingų vertinių ar nevartotinų žodžių. Problemos priežasčių sprendimais siekiama, kad valstybinė lietuvių kalba būtų išsaugota ir plėtojama kaip dinamiška raiškos priemonė, sustiprintas lietuvių kalbos prestižas, o elektroninėje erdvėje būtų užtikrintas deramo lygio lituanizavimas, lietuvių kalbos aplinka būtų diegiama moderniose technologijose, būtų užtikrintas visavertis kalbos funkcionavimas.

**7. Problema: IT pažanga ir globalizacija kelia lietuvių kalbai ir tarmėms gyvybingumo skaitmeninėje terpėje ir kalbinio tapatumo iššūkių.**

**Spręstinos problemos priežastys:**

**7.1. Neužtikrinamas spartesnis valstybės ir šiuolaikinės visuomenės poreikius atitinkančios, dinamiškos ir visavertės lietuvių kalbos funkcionavimo sistemos atnaujinimas.**

| |
|---|
| 7.1.1. Lietuvių kalbos politikos ir planavimo įgyvendinimas atsilieka nuo technologinės pažangos diegimo į lietuvišką skaitmeninę terpę.<br>7.1.2. Kalbinės informacijos sklaidos ir viešo prieinamumo trūkumas.<br>*7.1 priežastis su 7.1.1–7.1.2 subpriežastimis sprendžiamos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) 2021–2030 m. valstybės skaitmeninimo plėtros programos veiklomis.*<br>**7.2. Valstybinės lietuvių kalbos prestižo trūkumas silpnina visuomenės kalbinį tapatumą.**<br>7.2.1. Gimtos lietuvių kalbos ir jos tarmių vertės kalbinėje bendruomenėje (visuomenėje) suvokimo trūkumas.<br>7.2.2. Didėjantis gyventojų atotrūkis skaitymo gebėjimų srityje. |
| **Priemonė:**<br>• Sąlygų Lietuvių kalbos gyvybingumui ir prestižo skatinimui sukūrimas. *(Sprendžia 7.2 priežastį.)* |

## II SKYRIUS
## FINANSINIŲ PROJEKCIJŲ DALIS

| NPP uždavinys | Finansinės projekcijos, tūkst. Eur | Finansavimo šaltiniai |
|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 |
| 1.9 uždavinys. Didinti kultūros ir kūrybinių industrijų potencialą ir skatinti kūrybiniu turiniu grįstų naujų produktų ir paslaugų kūrimą | 44 790,00 | Europos regioninės plėtros fondas (toliau – ERPF) (2021–2027) ir iš privačių šaltinių |
| 4.1 uždavinys. Skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėse veiklose ir prisidėti prie kultūros plėtros | 50 590,00 | ERPF (2021–2027) ir iš privačių šaltinių |
| | 30 000,00 | Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės planas „Naujos kartos Lietuva“ |
| | 50 500,00 | Valstybės biudžetas |
| 4.2 uždavinys. Gerinti sąlygas kuriantiems Lietuvoje ir didinti Lietuvos kultūros sklaidą užsienyje | 15 000,00 | Valstybės biudžetas |
| | 10 400,00 | Kiti tarptautiniai finansavimo šaltiniai (Europos Sąjungos programa „Kūrybiška Europa 2021–2027“) |
| 4.3 uždavinys. Skatinti visapusišką tautinių mažumų integraciją | 4 500,00 | Valstybės biudžetas |
| 4.5 uždavinys. Stiprinti istorinės atminties aktualizavimą visuomenėje | 10 000,00 | ERPF (2021–2027) |
| | 30 000,00 | Valstybės biudžetas |
| 4.6 uždavinys. Atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams | 21 000,00 | ERPF (2021–2027) ir iš privačių šaltinių |
| | 20 000,00 | Valstybės biudžetas |
| | 148,50 | Iš finansinių priemonių grįžtančios lėšos |

| | | |
|---|---|---|
| 4.7 uždavinys. Didinti lietuvių kalbos aktualumą globalizacijos ir technologinių pokyčių kontekste | 3 000,00 | Valstybės biudžetas |
| Plėtros programos suma iš viso (tūkst. Eur): | 289 928,50 | |

## III SKYRIUS
## PAŽANGOS PRIEMONIŲ RINKINYS

| Pažangos priemonės kodas | Pažangos priemonė | Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys | Kiti NPP uždaviniai | Būtinos sąlygos | Dalyvaujančios institucijos | Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas | Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės | | Pažangos priemonės papildomas požymis*: LRV ĮP, HP, NRD, RPP |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | Pradinė | 2030 m. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 08-001-04-01-01 (PP) | Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas | 4.1 | | | VRM, ŠMSM, EIM, SADM, SAM | Bazinio kultūros paslaugų paketo reto dažnumo poreikio kultūros paslaugų prieinamumas, proc. | 28 (2019) | 50 | HP – lygios galimybės visiems, LRV ĮP |
| | | | | | | Gyventojų pasitenkinimas kultūros paslaugų prieinamumu, proc. | 69,4 (2020) | 71,2 | |
| | | | | | | Gyventojų pasitenkinimas kultūros paslaugų kokybe, proc. | 70,6 (2020) | 74,57 | |
| | | | | | | Paramą gavusių kultūros ir turizmo objektų lankytojai, vnt. / per metus | 285 886,00 (2019) | 695 964,00 | |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 08-001-04-01-02 (PP) | Kultūrinės edukacijos sistemingas integravimas į formalųjį ir neformalųjį ugdymą | 4.1 | | | ŠMSM | Kultūros paso paslaugų gavėjų pasitenkinimas paslaugų kokybe, proc. | 57 (2021) | 84 | LRV ĮP |
| 08-001-04-01-03 (PP) | Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą | 4.1 | | | EIM | Suskaitmenintų ir skaitmeninių kultūros išteklių peržiūrų skaičiaus didėjimas, proc.<br><br>Asmenims su negalia pritaikyti skaitmeniniai (elektroniniai) leidybos ištekliai, proc. | 0 (2021)<br><br>15 (2021) | 20<br><br>20 | HP – lygios galimybės visiems, LRV ĮP |
| 08-001-04-06-01 (PP) | Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas | 4.6 | | | Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, ŠMSM, EIM, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, VRM, Lietuvos Respublikos finansų ministerija | Gyventojų, lankiusių kultūros paveldo objektus Lietuvoje, dalis, proc.<br><br>Gyventojų pasitenkinimas kultūros paveldo apsaugos paslaugų kokybe, proc.<br><br>Paramą gavusių kultūros ir turizmo objektų lankytojai, vnt. / per metus. | 58 (2020)<br><br>65,9 (2020)<br><br>326 848,00 (2019) | 68<br><br>72,3<br><br>559 664,00 | HP – darnus vystymasis, LRV ĮP |
| 08-001-01-09-01 (PP) | KKI plėtra skatinanti konkurencingumą ir pridėtinės vertės kūrimą | 1.9 | 1.4, 1.7 | | EIM | KKI sektoriaus produkcijos augimas palyginti su 2016 m., proc. | 13,4 (2017) | 15 | HP –inovatyvumas (kūrybingumas), LRV ĮP |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | Privačiosios investicijos, papildančios viešąją paramą (iš kurių: dotacijos, finansinės priemonės), Eur | 0 | 8 304 706,00 | |
| 08-001-04-02-01 (PP) | Lietuvos kūrėjų konkurencingumo ir žinomumo didinimas, Lietuvos kūrybinio potencialo panaudojimo skatinimas. | 4.2 | | | SADM, SAM, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija (toliau – LRVK), URM, ŠMSM | Užimtųjų kultūros sektoriuje (neįskaitant viešojo sektoriaus darbuotojų) vidutinio darbo užmokesčio dalis palyginti su šalies vidutiniu darbo užmokesčio lygiu, proc.<br><br>Lietuvos meno kūrėjų ir kultūros srities specialistų, dalyvavusių tarptautinėse veiklose, dalis, proc. | 71,9 (2020)<br><br>4,6 | 80,0<br><br>10 | HP – lygios galimybės visiems, LRV ĮP |
| 08-001-04-07-01 (PP) | Sąlygų Lietuvių kalbos gyvybingumui ir prestižo skatinimui sukūrimas | 4.7 | | | EIM, ŠMSM | Gyventojų, kuriems asmeniškai svarbu vartoti taisyklingą lietuvių kalbą, nes taip saugomas tautiškumas, dalis, proc.<br><br>Gyventojų, kuriems patogu ir nekyla | 73 (2020)<br><br>80 (2020) | 78<br><br>85 | LRV ĮP |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | kliūčių kalbėti taisyklinga lietuvių kalba, dalis, proc. | | | |
| 08-001-04-03-01 (PP) | Tautinių mažumų įsitraukimo ir įtraukties į visuomeninį gyvenimą skatinimas ir informacinės atskirties mažinimas | 4.3 | | | Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ŠMSM | Ne lietuvių tautybės gyventojų, teigiančių, kad jų asmeninis tapatumas yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra, dalis, proc.<br><br>Gyventojų, manančių, kad visuomenei naudinga, kuomet ji sudaryta iš skirtingoms kultūroms priklausančių žmonių, dalis, proc. | 67 (2020)<br><br>79 (2020) | 71<br><br>83 | HP – lygios galimybės visiems, LRV ĮP |
| 08-001-04-05-01 (PP) | Istorinės atminties komunikacijos turinio ir formų aktualizavimas | 4.5 | | | ŠMSM, URM, LRVK | Gyventojų, per paskutinius 12 mėn. lankiusių istorinės atminties įprasminimo renginius (valstybinėse šventėse, minėjimuose ir pan.), dalis, proc.<br><br>Gyventojų pasitenkinimas muziejų paslaugų kokybe, proc. | 46,0 (2020)<br><br>66,0 (2020) | 51,0<br><br>71,5 | LRV ĮP |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | Paramą gavusių kultūros ir turizmo objektų lankytojai, vnt. / per metus. | 0 (2019) | 73 718,00 | |
| 08-001-04-01-04 (PP) | Kritinio mąstymo gebėjimų, atsakomybės už legalaus turinio vartojimą, medijų ir informacinio raštingumo ugdymas | 4.1 | 10.3 | | ŠMSM, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija | Gyventojų, kritiškai vertinančių viešąją informaciją, dalies padidėjimas, proc. | 43,2 (2017) | 49,1 | LRV ĮP |

* LRV ĮP – Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonė; HP – priemonė, kuria prisidedama prie darnaus vystymosi, inovatyvumo (kūrybingumo) ir (ar) lygių galimybių visiems horizontaliojo principo įgyvendinimo; NRD – Nacionalinės reformų darbotvarkės įgyvendinimo priemonė; RPP – regioninė pažangos priemonė.

| DETALŪS METADUOMENYS | |
|---|---|
| **Dokumento sudarytojas (-ai)** | Lietuvos Respublikos Vyriausybė 5555555, Vilniaus m. sav. Vilniaus m. Gedimino pr. 11 |
| **Dokumento pavadinimas (antraštė)** | DĖL 2021–2030 METŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS KULTŪROS IR KŪRYBINGUMO PLĖTROS PROGRAMOS PATVIRTINIMO |
| **Dokumento registracijos data ir numeris** | 2021-09-29 Nr. 781 |
| **Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo** | ADOC-V1.0 |
| **Parašo paskirtis** | Suderinimas |
| **Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos** | Piotr Gerasimovič, vyriausiasis specialistas, Vyriausybės posėdžių organizavimo skyrius |
| **Sertifikatas išduotas** | PIOTR GERASIMOVIČ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT |
| **Parašo sukūrimo data ir laikas** | 2021-09-30 12:48:39 |
| **Parašo formatas** | XAdES-X-L |
| **Laiko žymoje nurodytas laikas** | 2021-09-30 13:45:20 |
| **Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją** | ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT |
| **Sertifikato galiojimo laikas** | 2019-01-11 - 2022-01-10 |
| **Parašo paskirtis** | Pasirašymas |
| **Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos** | Simonas Kairys, kultūros ministras, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija |
| **Sertifikatas išduotas** | SIMONAS KAIRYS, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija LT |
| **Parašo sukūrimo data ir laikas** | 2021-09-30 13:01:23 |
| **Parašo formatas** | XAdES-X-L |
| **Laiko žymoje nurodytas laikas** | 2021-09-30 13:11:10 |
| **Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją** | ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT |
| **Sertifikato galiojimo laikas** | 2020-12-11 - 2023-12-11 |
| **Parašo paskirtis** | Suderinimas |
| **Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos** | Simonas Kairys, kultūros ministras, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija |
| **Sertifikatas išduotas** | SIMONAS KAIRYS, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija LT |
| **Parašo sukūrimo data ir laikas** | 2021-09-30 13:01:23 |
| **Parašo formatas** | XAdES-X-L |
| **Laiko žymoje nurodytas laikas** | 2021-09-30 13:11:11 |
| **Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją** | ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT |
| **Sertifikato galiojimo laikas** | 2020-12-11 - 2023-12-11 |
| **Parašo paskirtis** | Pasirašymas |
| **Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos** | Ingrida Šimonytė, Ministrė Pirmininkė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija |
| **Sertifikatas išduotas** | INGRIDA ŠIMONYTĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT |
| **Parašo sukūrimo data ir laikas** | 2021-09-30 13:21:35 |
| **Parašo formatas** | XAdES-X-L |
| **Laiko žymoje nurodytas laikas** | 2021-09-30 13:45:21 |
| **Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją** | ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT |
| **Sertifikato galiojimo laikas** | 2020-12-11 - 2023-12-11 |
| **Parašo paskirtis** | Registravimas |

| DETALŪS METADUOMENYS | |
|---|---|
| **Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos** | Neringa Adomavičiūtė, vyriausioji specialistė, Vyriausybės posėdžių organizavimo skyrius |
| **Sertifikatas išduotas** | NERINGA ADOMAVIČIŪTĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT |
| **Parašo sukūrimo data ir laikas** | 2021-09-30 13:44:50 |
| **Parašo formatas** | XAdES-X-L |
| **Laiko žymoje nurodytas laikas** | 2021-09-30 13:45:21 |
| **Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją** | ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT |
| **Sertifikato galiojimo laikas** | 2019-01-25 - 2022-01-24 |
| **Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti** | - |
| **Pagrindinio dokumento priedų skaičius** | 1 |
| **Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius** | - |
| **Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas** | Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS, versija 3.5.51 |
| **Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)** | Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus.<br>Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-10-02) |
| **Paieškos nuoroda** | https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=8188718121db11ecad9fbbf5f006237b |
| **Papildomi metaduomenys** | Nuorašą suformavo 2021-10-02 01:26:00 TAIS |